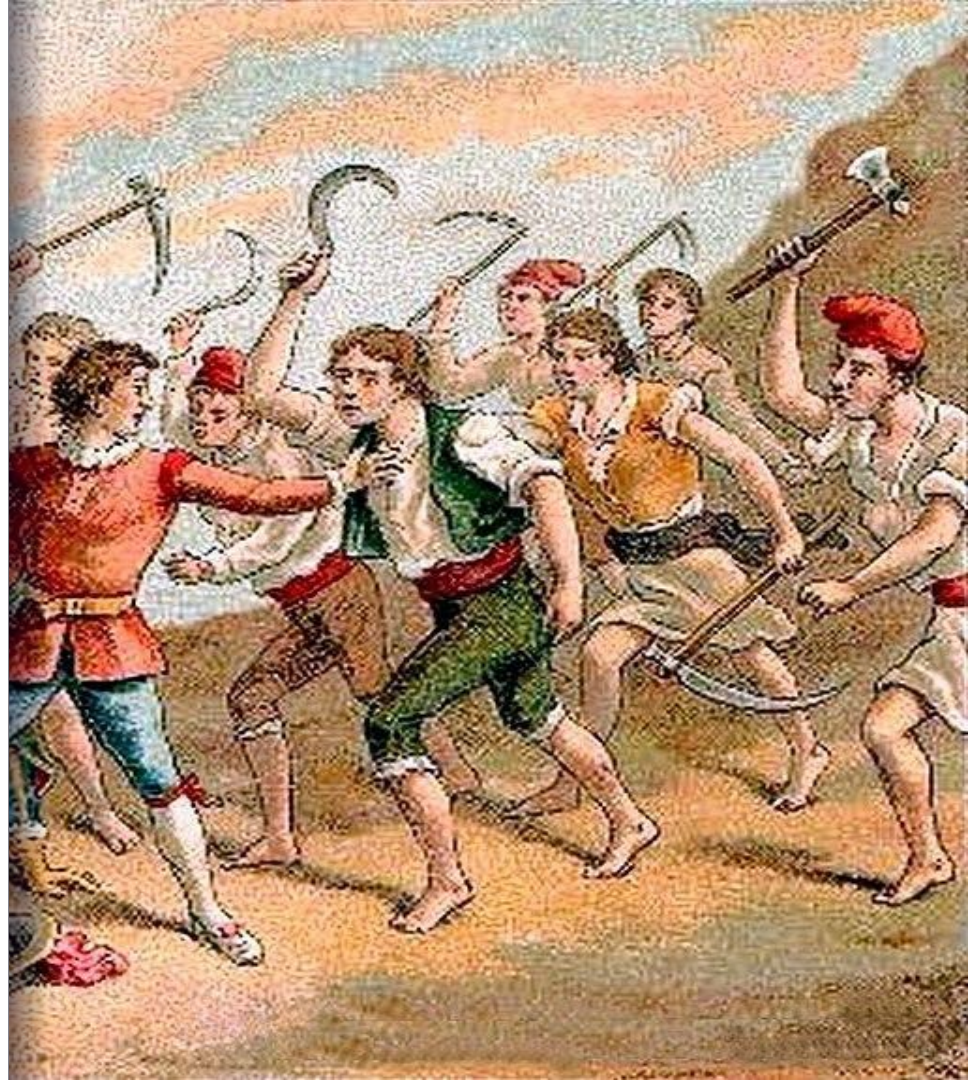

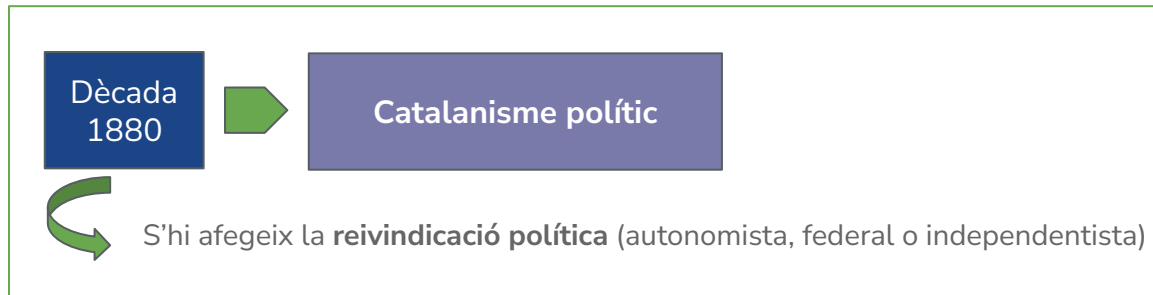
EL CATALANISME POLÍTIC (1833-1931)

Història d'Espanya i Catalunya
2n Batxillerat

Els orígens del catalanisme (s. XIX)

El catalanisme apareix al segle XIX:

Catalanisme cultural i polític (1833-1901)

CATALANISME CULTURAL				CATALANISME POLÍTIC			
ISABEL II				SEXENNI DEMOCRÀTIC	ALFONS XII	ALFONS XIII REGÈNCIA DE MARIA CRISTINA	
1833-1839	1840-1849	1850-1859	1860-1869	1870-1879	1880-1889	1890-1901	
				FEDERALISTES	PROGRESSISTES	CONSERVADORS	
• 1833 <i>La Pàtria</i>, de B.C. Aribau Inici de la Renaixença		• 1859 Restauració dels Jocs Florals	• 1864 Pitarra estrena <i>L'Esquella de la Torratxa</i>	• 1870 <i>La Jove Catalunya</i> • 1871 <i>La Renaixença</i>	• 1879 <i>Diari Català</i> • 1880 1r Congrés Catalanista • 1882 Centre Català • 1883 Projecte Federal d'Estat Català. 2n Congrés Catalanista • 1885 Memorial de Greuges • 1886 <i>Lo Catalanisme</i>, d'Almirall • 1888 Missatge a la reina regent • 1889 Campanya pel dret civil català	• 1882 Centre Català • 1885 Memorial de Greuges • 1886 <i>Lo Catalanisme</i>, d'Almirall • 1888 Missatge a la reina regent • 1889 Campanya pel dret civil català	• 1891 Unió Catalanista CNC • 1892 <i>La tradició catalana</i>, de Torras i Bages <i>Bases de Manresa</i> • 1894 Programa federal • 1901 Lliga Regionalista
BULLANGUES	• 1843 <i>La Jambància</i> • 1845 Revoltes contra les quintes			• 1869 Pacte de Tortosa <i>El Estado Catalán</i> • 1876 <i>Las Nacionalidades</i>, de Pi i Margall			
1a GUERRA CARLINA	2a GUERRA CARLINA O DELS MATINERS	• 1850 Cors de Clavé			3a GUERRA CARLINA		

Causes de l'aparició del catalanisme (s. XIX)

ROMANTICISME EUROPEU

Revolucions liberals a Europa que demanen la **llibertat dels pobles** que estaven sotmesos a alguns estats.

Reivindiquen la seva nacionalitat (arrels històriques i elements nacionals particulars).

EXPANSIÓ DELS NACIONALISMES EUROPEUS

Demanen l'existència de **nacions sense estats** i que aquests tinguin la possibilitat de crear una nació-estat (procés d'autodeterminació).

INDUSTRIALITZACIÓ CATALANA

Catalunya era un territori prou **industrialitzat i urbà**, amb una burgesia nombrosa i culta. El moviment obrer tenia molta força. Això genera un sentiment de superioritat respecte de l'Espanya agrària i culturalment endarrerida.

RÈGIM CENTRALISTA I UNIFORMITZADOR

El règim espanyol **menystenien els particularismes** nacionals dels pobles no castellans (Catalunya, Galícia i el País Basc)

1.

CATALANISME CULTURAL

La Renaixença

Derrota política de Catalunya (Felip V)

- Malgrat la prohibició de l'ús oficial del català (jutjats, ensenyament...) no es perd la nostra **llengua**.

Decrets de Nova Planta

RENAIXENÇA (Dècada 1830)

- Voluntat de **recuperació literària del català** i dels senyals d'identitat del país dins el context del Romanticisme europeu.
- No posava en qüestió el marc polític estatal. Es limitava a la **presa de consciència cultural**.

Retorn al passat medieval

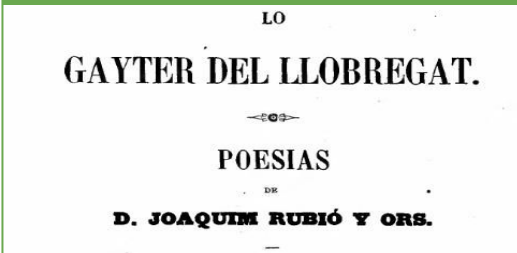

La Renaixença literària

Inici Renaixença (1833)

Recull de poesies (1841)

Adhesió d'institucions

- Al **1815** Josep Pau Ballot ja havia escrit la "Gramàtica i apologia de la llengua catalana"

1857

Llei Moyano

Ensenyament primari obligatori (en castellà)

1859

JOCS FLORALS
(concurs de poesia)

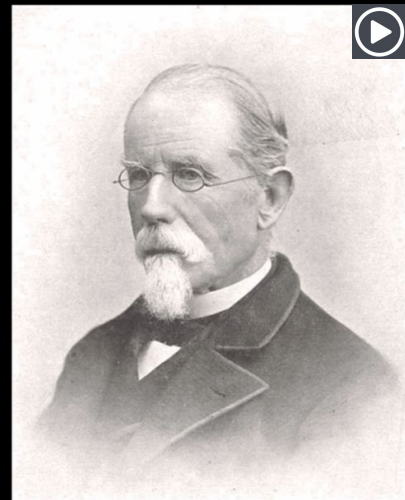
UB, Acadèmia de les Bones Lletres, Ateneu Barcelonès

Emigdi Subirats recita “Oda a la Pàtria”
(BONAVENTURA CARLES ARIBAU)

LO GAITER DEL LLOBREGAT

—Si et donàs la sua corona
un rei, i el ceptre de plata,
i son mantell d'escarlata,
i son trono enjoiellat,
¿per a ser rei deixaries
tes balades amoroses,
ni tes muntanyes frondoses,
ni ton joió Llobregat?

Recull de poemes que JOAQUIM RUBIÓ i ORS va anar publicant, mes a mes, al *Diario de Barcelona*.

La Renaixença popular

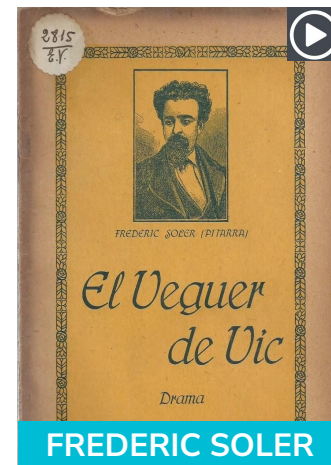
- Renaixença popular, impulsada per grups catalanistes vinculats al **progressisme** i al **republicanisme federal**, que defensava l'ús d'un llenguatge planer, que es burlava del més arcaïtzant, premiat als Jocs Florals.

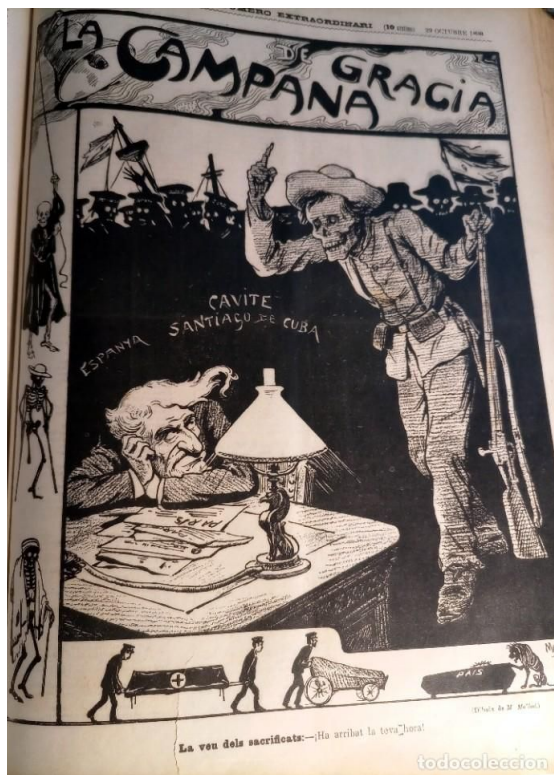
ANSELM CLAVÉ

P.81

- Anà de la mà del moviment musical impulsat per **Anselm Clavé**, del teatre de Frederic Soler, anomenat "**Serafí Pitarra**".
- Aquest moviment sí que arrela entre la **classe treballadora**.
- Es van escriure **publicacions satíriques** com *La Campana de Gràcia* o *L'Esquella de la Torratxa*, clarament crítiques amb el sistema de la Restauració.

FREDERIC SOLER

P.81

DIARIS REPUBLICANS

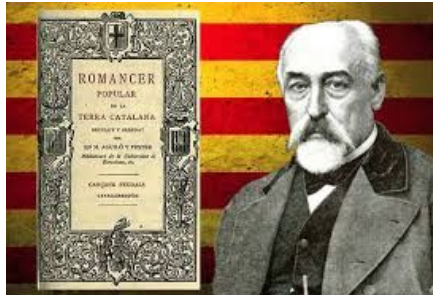
P.150

DIARI ANARQUISTA

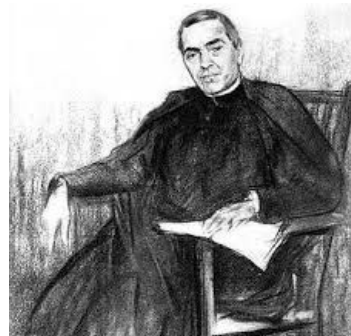

QUI EREN ELS GRANS NOMS DE LA RENAIXENÇA?

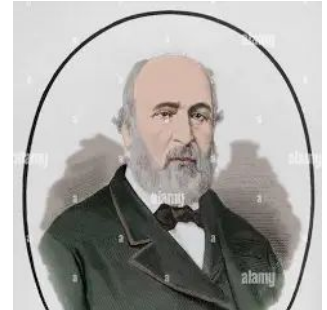
- **Estudiosos del passat** com Milà i Fontanals, Víctor Balaguer o Antoni Bofarull.
- **Poetes** com Víctor Balaguer, Bonaventura Carles Aribau, Jacint Verdaguer o Rubió i Ors.
- **Juristes** com Martí d'Eixalà o Duran i Bas.
- **Folkloristes** com Marià Aguiló.

MARIÀ AGUILÓ

JACINT VERDAGUER

MILÀ I FONTANALS

VÍCTOR BALAGUER

Tots ells vinculats a la burgesia catalana

Unitat 2 (p.44-47)

Unitat 4 (p.104-105)

2.

ELS INICIS DEL CATALANISME POLÍTIC

1833 - 1885

Memorial de Greuges (1885)

PRIMERES MANIFESTACIONS ANTICENTRALISTES

Moviments populars contra el centralisme uniformitzador

CARLISME

BULLANGUES

MÓN RURAL

MÓN URBÀ

- Les revoltes més conegudes seran les **bullangues** (tumult, avalot): protestes pel malestar social i polític dirigits contra el clergat i les autoritats polítiques.

Un exemple serà la **Jamància** (1843), contra **Espartero**. (Jamància ve de *jamar*, menjar, eren grups incorporats a la revolta per menjar de franc).

Abans del **1868** no hi ha articulat cap mena de catalanisme polític, només **certes demandes de descentralització política** en les revoltes populars. La burgesia recolzava l'estat centralitzador perquè afavoria els seus interessos econòmics.

- El primer **catalanisme polític** va ser fruit del desenvolupament industrial i urbà de Barcelona i la seva rodalia juntament amb el romanticisme cultural i el **pairalisme rural** que havien ensalçat les tradicions catalanes.
- El catalanisme polític anava de la mà del cultural (la Renaixença): l'un impulsava l'altre.

- A Catalunya durant la 1ª fase de la Restauració s'anà construir un **NOU CATALANISME**. El moviment buscà la manera d'organitzar-se políticament. L'originalitat del nou catalanisme va ser la combinació de:

TRADICIÓ

PROGRÉS

- Idees de **progrés i modernitat** (procedents del federalisme): TRANSFORMACIÓ INDUSTRIAL
- Idees de **tradició** (carlisme): LLENGUA I SÍMBOLS PROPIS DEL PASSAT

SUPORT SOCIAL

Aquesta línia política responia a ORÍGENS DIVERSOS i, de vegades, OPOSATS. En el catalanisme polític hi van confluïr:

C. CONSERVADOR

- Catalanistes d'origen **carlista i catòlic**, normalment de procedència rural, conservadors i defensors de valors tradicionals de la classe mitjana i els interessos de les petites oligarquies locals.
- **Burgesia industrial** i comercial de Barcelona i la costa.
- Catalanistes procedents del **progressisme** i el **federalisme**, situats prop del republicanisme, normalment de procedència urbana i que defensaven valors progressistes vinculats a la classe mitjana i al món del treball.

C. PROGRESSISTA

SEXENNI REVOLUCIONARI i REPUBLICANISME FEDERAL

SEXENNI REVOLUCIONARI (1868-1873)

Neix el federalisme: moviment polític urbà amb el **suport de burgesos i obrers**.

Proclamava la reestructuració de l'estat espanyol perquè algunes competències estatals passessin a mans d'algunes regions o municipis.

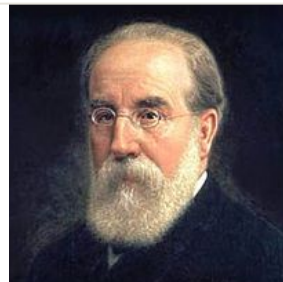

L'any **1869**, un grup de federals catalans (**Valentí Almirall**, **Anselm Clavé**...) van signar el **Pacte Federal de Tortosa**, un acord entre federalistes per construir l'Estat federal partint de l'antiga Corona d'Aragó (Catalunya, Aragó, València, Balears).

PRIMERA REPÚBLICA (1873-1874)

Els dos primers presidents van defensar tesis federalistes. L'ideòleg en va ser **Pi i Margall** com a líder del **Partit Republicà Democràtic Federal** (PRDF). Sostenia que:

- Espanya era una nació que havia de garantir la plena participació dels ciutadans, l'exercici de les llibertats, la protecció dels drets i la igualtat jurídica.
- L'**Estat federal espanyol** havia de ser el resultat de la unió voluntària dels diferents pobles de la Península.

F. PI i MARGALL

1ª FASE RESTAURACIÓ (1875-1898)

Durant la Restauració (1875-1898) el republicanisme federal va perdre pes. **Josep Mª Vallès i Ribot** en el congrés que el partit celebra el 1883 va impulsar un projecte de **Constitució de l'Estat Català** dins la Federació Espanyola.

Valentí Almirall (catalanisme progressista)

- Fins llavors, els polítics catalanistes havien estat vinculats a opcions **conservadores** (el carlisme) o **liberals** (el progressisme i el republicanisme federal) amb un projecte polític d'**abast espanyol**.
- Almirall havia estat un republicà federal molt actiu, però les lluites del **Sexenni Revolucionari** (1868-1874) li van fer veure que cap de les opcions polítiques era transformadora ni tenia prou força per imposar-se.
- Vol intervenir a l'administració pública amb una **visió d'esquerres i de progrés**.

ACTIVITAT POLÍTICA D'ALMIRALL

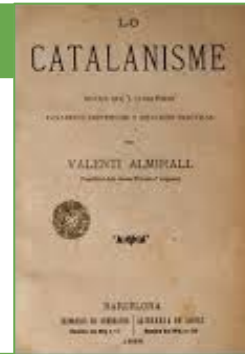
1879

Funda del **1r Diari**
escrit íntegrament en
català

1886

Autor del llibre
LO CATALANISME

Llibre que
sistematitza la
doctrina política del
catalanisme.

**VALENTÍ
ALMIRALL**

1880

Organitza els 2
Congressos
Catalanistes

**El Segon
Congrés Catalanista**
Un congrés inacabat

1883

1882

Funda el **CENTRE
CATALÀ**, primera
organització cultural i
política del catalanisme

ELS PRIMERS CONGRESSOS CATALANISTES

Primer Congrés Catalanista (1880)

Primera assemblea política convocada a Barcelona del catalanisme polític.

Declaració a favor de: ús de la llengua catalana, proteccionisme econòmic, Dret Civil Català i divisió comarcal.

Fundació del **CENTRE CATALÀ**

Segon Congrés Catalanista (1883)

Reivindicació d'una autonomia política de Catalunya.

Discussió entorn del programa polític del Centre Català.

Inici del **MEMORIAL DE GREUGES**

Memorial de Greuges (1885)

Primer manifest catalanista

- Després del **2n congrés catalanista** convocat pel **Centre Català** es creà una delegació plural en representació de Catalunya que anés a presentar el **Memorial de Greuges** al rei , on s'exposaven les reivindicacions més importants del catalanisme.

- L'ús de la **llengua catalana**
- El respecte a la **personalitat** diferenciada de Catalunya
- El **dret civil** de Catalunya
- Una política econòmica **proteccionista**
- Un model d'estat basat en una **monarquia espanyola regionalitzada** que respectés els drets dels diferents territoris.

- La recepció del document per part del rei, d'entrada, va ser **positiva**. Els partits dinàstics i la premsa van criticar que aquestes demandes fossin presentades al rei i no al govern o a les Corts.

RESPOSTA D'ALFONS XII A LA COMISSIÓ QUE LI PRESENTA EL MEMORIAL DE GREUGES (1885)

- *"Que recibía satisfecho a los representantes de Cataluña y una comisión tan notable en ciencias, literatura, artes e industrias.*
- *Que comprende perfectamente estas reclamaciones, porque Cataluña cumplía mejor, con su laboriosidad, la ley del trabajo impuesta por Dios a todos, mientras dura nuestro breve tránsito por la tierra.*
- *Que gracias a lo expresado, España no era una nación exclusivamente agrícola, y por lo tanto, pobre, de modo que si España tiene industria lo debe a Cataluña.*
- *Que España sin industria, y sólo con sus recursos naturales, no podía alimentar a sus habitantes, y si, desgraciadamente, se llegase a perder lo que tiene, abriga el triste presentimiento de que si Dios le concedía largos años de vida, al final de su reinado España tendría menos habitantes que ahora.*
- *Dijo que de todos modos Cataluña podría llevarse la seguridad de que sería su abogado convencido, en las cuestiones de su industria y de sus leyes, porque en cuanto a la primera era proteccionista, y tan individualista como la Comisión por lo que respecta a las segundas.*
- *Dijo, finalmente, que recibía con mucho gusto la Memoria y tendría interés en estudiarla".*

EL FRACÀS DE LA POLÍTICA D'ALMIRALL (1885)

- La **mort sobtada d'Alfons XII** i el posterior **Pacte d'El Pardo** que va bloquejar qualsevol possibilitat de canvi en el funcionament de l'estat (el catalanisme encara no és prou fort per obligar a la política espanyola a reconduir el règim de Cánovas)

PROJECTE D'ALMIRALL	
Catalanisme massa republicà per atraure la BURGESIA	Component social massa feble per atraure les BASES POPULARS

- El sector més conservador del catalanisme va prendre el relleu d'Almirall. Eren partidaris d'assolir (sobre tot) un control de l'administració de Catalunya. Aquest era el grup que s'havia mogut al voltant del **diari La Renaixença** i que va crear la **Unió Catalanista**.
- Valentí Almirall va quedar aïllat quan es va oposar a aquest nou projecte, elaborat per polítics de procedència majoritàriament rural i conservadora, lluny del seu tarannà personal i ideològic.

3.

CATALANISME CONSERVADOR

1887-1892

Les Bases de Manresa (1892)

La Lliga de Catalunya (1887)

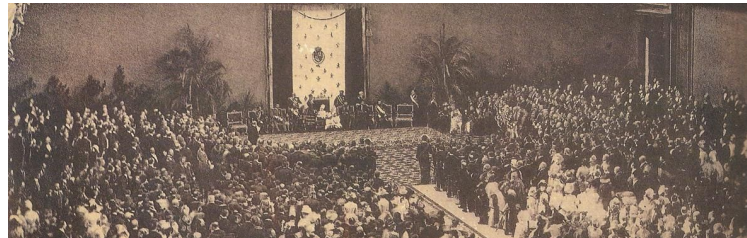

ÀNGEL GUIMERÀ

E. PRAT DE LA RIBA

- L'any 1887 un grup d'intel·lectuals conservadors del Centre Català se'n desvinculen i funden la Lliga de Catalunya.
- El primer acte polític de la Lliga va ser un **missatge adreçat a la reina regent M^oCristina** l'any 1888 (Exposició Universal de BCN) en què es demana la plena autonomia de Catalunya.

Missatge a la Reina Regent (1888)

Campanya en defensa del Dret Civil Català
PRIMERA VICTÒRIA DEL CATALANISME POLÍTIC

LL. DOMÈNECH I
MONTANER

J. PUIG I CADAFALCH

MISSATGE A LA REINA REGENT (1888)

Missatge a la reina regent

Desitgem que torni a posseir la nació catalana les seves Corts Generals lliures i independents, obertes pel cap de l'Estat [...], en les quals es votin els pressupostos de Catalunya i la quantitat amb què ha de contribuir el nostre país a les despeses generals d'Espanya.

Que Catalunya sigui senyora del govern interior de casa seva [...].

Que la llengua catalana sigui la llengua oficial a Catalunya per a totes les manifestacions de la vida d'aquest poble.

Que l'ensenyament a Catalunya es doni en llengua catalana [...].

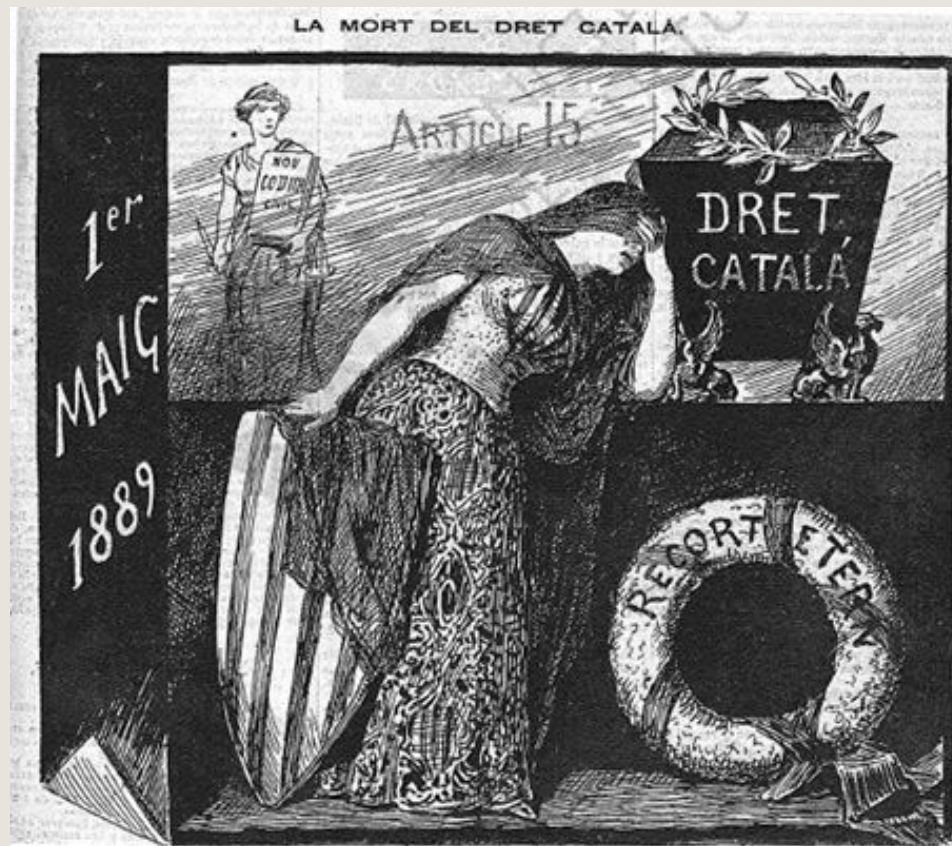
Que els càrrecs de la nació catalana els nomenin els catalans mateixos, procurant que recaiguin en catalans els càrrecs polítics, els judicials, els administratius i els d'ensenyament.

FONT: Missatge a la reina regent (1888).

La Lliga aspira, sobre tot, a assolir un control de l'administració de Catalunya.

DEFENSA DEL DRET CIVIL CATALÀ (1889)

- El dret civil català es fonamenta en els drets històrics del Principat de Catalunya quan formava part de la **Corona d'Aragó**. L'origen del dret civil català es troba a l'Edat Mitjana i desapareix amb el Decret de Nova Planta (1714).
- L'any 1889 a les Corts de Madrid s'estava discutint un projecte de reforma del **Codi Civil espanyol** que atemptava directament contra el **Dret Civil català**, concretament en el seu article 15.
- La Lliga va actuar com a **grup de pressió** i finalment el govern va accedir a canviar la redacció del Codi Civil per tal de respectar l'ordenament jurídic català tradicional.

Aquest fet representa la primera gran victòria del catalanisme polític.

El catalanisme tradicionalista

Una part important de l'església catòlica havia donat suport a la **causa carlina** i s'havia oposat al liberalisme.

Amb Alfons XII, la **Santa Seu** fa públic el seu suport al règim de la Restauració.

Part del clergat busca un espai dins el liberalisme conservador.

El **vigatanisme**, lligat a l'església de Vic, aglutina aquest sector.

El catalanisme tradicionalista

- El catalanisme conservador tradicionalista és representat per l'Església i més concretament pel bisbe de Vic, **Josep Torras i Bages** (VIGATANISME).
- Defensa l'esperit de Catalunya a través de la família, la propietat i la religió.
- Exigeix que els bisbes siguin catalans.
- Defensa la tasca de cristianització afirmant que “*Catalunya serà cristiana o no serà*”.

Unió Catalanista (1891)

NARCÍS VERDAGUER

- El 1891 es crea la **Unió Catalanista**, una federació d'entitats molt diverses per coordinar tots els nuclis catalanistes.
 - S'articula al voltant de la Lliga de Catalunya, per tant, el **sector més autonomista i conservador** del catalanisme. Aglutina sindicats i associacions catalanistes que es posen en contacte arran de la resistència [contra l'article 15](#) del Codi Civil Espanyol que atemptava directament contra el Dret Civil català.
 - Pretenia ser un **grup de pressió** que aplegués tots els catalanistes independentment de la seva ideologia.
- L'Assemblea de la Unió Catalanista es reuneix per primera vegada a Manresa (març de 1892) i aprova unes "**Bases per a la constitució regional catalana**", un any després de l'aprovació de la llei de sufragi universal a les Corts espanyoles ([Bases de Manresa](#)).

Les Bases de Manresa (1892)

- A l'Assemblea de Manresa hi van assistir un centenar de delegats: propietaris, comerciants, artistes, professionals liberals, fabricants i eclesiàstics, però **tan sols un treballador** manual.
- **Primera formulació d'un projecte d'estatut d'autonomia.**
- És un programa de màxims (difícil d'acceptar per l'estat espanyol)
- Es demana una **gestió completa dels afers interns de Catalunya** i una separació de la política espanyola.

P.108

LES 17 BASES DE MANRESA (1892)

- S'havien de restaurar les Corts.
- La llengua catalana havia de ser l'única oficial.
- Hi hauria unes forces de l'ordre pròpies.
- Només els catalans havien de poder exercir càrrecs públics.
- Els catalans restarien exempts d'haver de fer el servei militar espanyol.
- La regió gaudiria d'una moneda pròpia.
- Els ciutadans espanyols d'altres regions no tindrien drets de ciutadania i haurien de ser representats pels seus cònsols com a estrangers.

Text íntegre de
[les Bases de](#)
[Manresa](#)

- En la **1a Base** s'especifiquen les atribucions del poder central (Espanya).
- En les **16 Bases restants** es tracta sobre el poder regional català, la plena sobirania en el govern interior, la possessió de competències absolutes, l'oficialitat de la llengua catalana, càrrecs públics només exercits per catalans i el restabliment de les velles institucions catalanes.

Les Bases de Manresa coincideixen amb la publicació de “**La tradició catalana**”, del bisbe Josep Torras i Bages, que donava suport a les Bases (en va ser un dels redactors).

Una altra iniciativa d'Unió Catalanista va ser el manifest públic “**Missatge al rei dels hel·lens**” (1897) on s'expressava la solidaritat dels catalanistes amb els habitants de l'illa de Creta, llavors sota el domini turc.

GOVERN ESPANYOL

Dura repressió contra el catalanisme

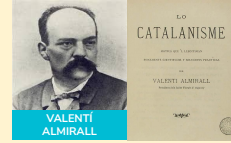
→ Amb l'excusa que era un perill per la unitat d'Espanya:

- ◆ Es prohibeixen moltes publicacions
- ◆ Se suspenen actes de propaganda
- ◆ Es comença a usar la paraula “**separatista**” per desqualificar el catalanisme polític (fins llavors sense voluntat de separació, només de reconeixement de la pròpia personalitat).

EVOLUCIÓ DEL CATALANISME (1882-1901)

Memorial de Greuges (1885)

CENTRE CATALÀ
(1882)

Missatge a la Reina Regent (1888)
Campanya dret civil català (1888)

LLIGA DE CATALUNYA
(1887)

VIGATANISME

Bases de Manresa (1892)

UNIÓ CATALANISTA
(1891)

Junta d'adhesions
al programa
de Polavieja
(1898)

CENTRE NACIONAL
CATALÀ (1900)
(La Veu de Catalunya)

UNIÓ REGIONALISTA
(1899)

LLIGA REGIONALISTA
(1901)

→ s'escindeix → s'integra

4.

CATALANISME POLÍTIC AL s.XX

La Mancomunitat de Catalunya (1914)

EL DESASTRE DE 1898

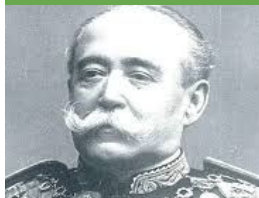
El **desastre del 98** va comportar el desprestigi dels partits dinàstics a Catalunya i va afavorir les aspiracions del **Catalanisme polític**. En aquell moment el **catalanisme** havia elaborat un **cos doctrinal** i havia aconseguit una **notable mobilització social**.

CENTRE NACIONAL CATALÀ (1900)

- Format per joves amb clara vocació política (**Enric Prat de la Riba**, **Francesc Cambó**, Jaume Carner...) favorables a la intervenció del catalanisme per la via electoral i amb experiència política.
- Militants d'**Unió Catalanista**.

TANCAMENT DE CAIXES (1899)

Govern regeneracionista

POLAVIEJA

F. SILVELA

Sagasta convoca eleccions

Es proclama
l'**ESTAT DE GUERRA** a
Barcelona

UNIÓ REGIONALISTA (1899)

- Davant el fracàs regeneracionista els dirigents de les corporacions econòmiques i ciutadanes catalanes (portaveus de la **burguesia industrial**) opten per formar un grup de caire més polític però els hi manca programa i dirigents amb experiència...
- A la Junta directiva hi ha dirigents sorgits del **Tancament de Caixes**.

Candidatura dels Quatre Presidents (1901)

Confluència d'interessos

UNIÓ REGIONALISTA (1899)

Grup amb base social ben nodrida d'industrial i comerciants. Sense projecte ni experiència política.

CENTRE NACIONAL CATALÀ (1900)

Dirigents polítics experts

Candidatura única

- La candidatura dels “Quatre Presidents” es presentà a les eleccions espanyoles de 1901.
- Aconsegueix **4 escons al congrés**: Lluís Domènech i Montaner, Sebastià Torres, Albert Rusiñol i el Dr. Bartomeu Robert.

Lliga regionalista (1901)

La Lliga Regionalista (1901)

Unió Regionalista (1899)

Base social d'industrial i
comerciants

Candidatura dels 4 presidents

Lliga regionalista (1901)

Centre Nacional Català (1900)

Grup polític catalanista fundat per
militants d'**Unió catalanista**.
Programa polític definit, amb
dirigents experts i suports social
clars.

Enric Prat de la Riba, Francesc Cambó

La Lliga Regionalista.

La primera **formació política moderna de l'estat**. Organització
eficaç d'afiliats, centres polítics, secretaria electoral...

Tenia molta influència entre els **industrial catalans**,
comerciants i professionals liberals. Però també va ser un
partit força influent entre els **propietaris agraris**.

Programa polític que agrupava la majoria dels sectors
benestants a favor d'un **reformisme polític** que atorgués
l'autonomia de Catalunya.

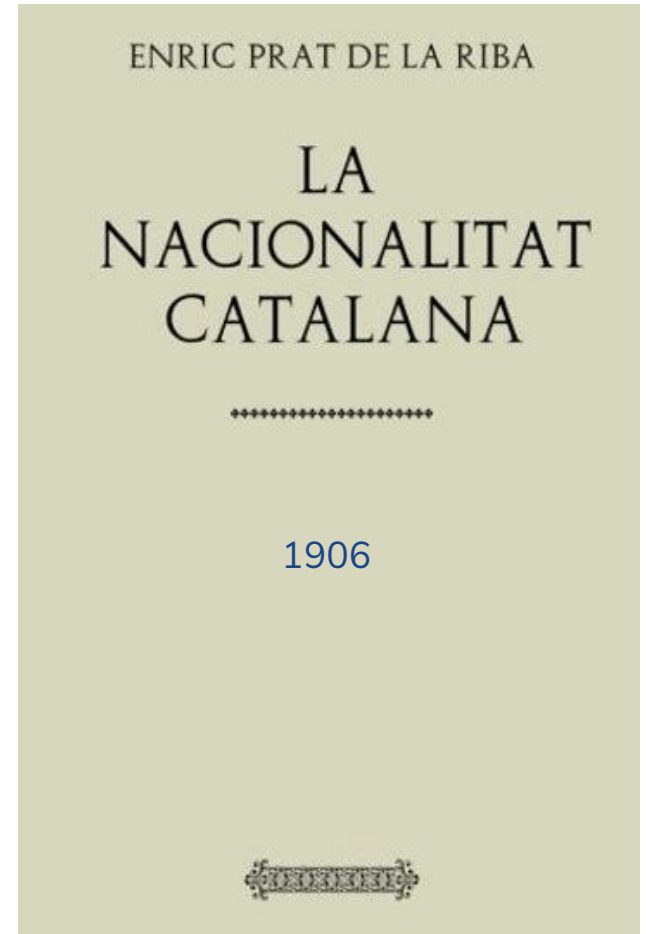
Prat de la Riba fou el **principal responsable** de la política
catalana i **Francesc Cambó** fou el **portaveu** dels interessos
catalans a Madrid.

- Els inicis del segle XX coincideixen amb una transformació progressiva del catalanisme polític en un **moviment de masses**.
- L'any 1906 es publica “*La nacionalitat catalana*” (Enric Prat de la Riba). Es formula la diferència entre nació i Estat. Deia que la **nació** era un fenomen sedimentat de manera natural al llarg de la història i l'**Estat** era un ens creat per l'ésser humà de manera artificial.

- Va dirigir el diari “*la Veu de Catalunya*”

El naixement de solidaritat catalana (1906)

- L'any **1905**, el setmanari satíric català **Cu-cut!** Publica un acudit antimilitarista de Junceda on es mostra que els militars son un exèrcit perdedor.
- 300 oficials de la guarnició de Barcelona fan justícia pel seu compte i assalten la seu de Cu-cut! I també la de La Veu de Catalunya (diari proper a la Lliga Regionalista).
- Els autors d'aquests atacs **NO són castigats** per indisciplina, sinó que reben el suport de les guarnicions de la resta d'Espanya. El govern suspèn les garanties constitucionals a Barcelona.
- L'estament militar exigeix al govern una **lleï de jurisdiccions** perquè els delictes militars (qualsevol atac de paraula o per escrit a l'exèrcit, la bandera o la pàtria) passin sota controls de tribunals militars. El govern de **Moret** accedeix.
- Tremola un dels pilars fonamentals del sistema canovista (el civilisme).

Solidaritat catalana (1906)

Programa del Tívoli

- Després de les derrotes colonials, l'**exèrcit espanyol** rebutja la política. Es revoltent contra qualsevol atac a les institucions militars o a la pàtria espanyola. Les actituds catalanistes barrejaven, segons ells, les 2 coses: **política** i **antiespanyolisme**.
- Resposta espectacular de la societat catalana.
- Es crea una coalició amb totes les forces catalanistes (de carlins a republicans), vertebrada per la Lliga Regionalista: la **Solidaritat Catalana**
- Les **eleccions de 1907 són un èxit**. Aquesta coalició aconseguix 41 dels 44 escons catalans al Congrés dels Diputats.
- No aconseguixen derogar la llei de jurisdiccions fins a la Segona República.

No entren ni volen
entrar-hi els partits
dinàstics ni els
partidaris
d'Alejandro Lerroux.

EL FRACÀS DE SOLIDARITAT CATALANA (1908)

- Tot i així, la Solidaritat Catalana no va durar massa (**fins el 1908**), per les grans diferències ideològiques.
- A partir d'aquell moment el moviment catalanista queda dividit entre la dreta burgesa (**Lliga Regionalista**) i l'esquerra republicana (**Partit Republicà Radical**).
- La Lliga es replanteja el seu pla d'acció per encapçalar una força representativa de «tots els catalans».
- L'any **1914, la Lliga va obtenir el control de tots els ajuntaments importants de Catalunya**, tret de Barcelona, i de les quatre diputacions.
- Aprofitant mesures impulsades per Canalejas per aconseguir més eficàcia en la gestió local (**lleï de mancomunitats**), la Lliga va proposar federar les 4 diputacions provincials en una Mancomunitat de Catalunya **per a la gestió de serveis que abastaven tot el territori**.
- Els tràmits, van ser llargs i difícils (1911-1914, assassinat de Canalejas).

Mancomunitat de Catalunya (1914)

La Setmana Tràgica (1909)

Augment de tropes **reservistes** el
18 de juliol de 1909

Els primers reservistes eren tots catalans. L'embarcament de tropes al
port de Barcelona crea molta tensió i s'inicia una mobilització popular

Republicans radicals anticlericals + socialistes + anarquistes

VAGA GENERAL

Insurrecció **ANTIMILITARISTA** (colònies) i **ANTICLERICAL** (contra l'hegemonia social i cultural de l'Església).

BARRICADES

Caòtica, espontània i amb manca d'organització

La iniciativa popular es
desborda i es declara l'**ESTAT**
de **GUERRA**

CREMA D'ESGLÉSIES

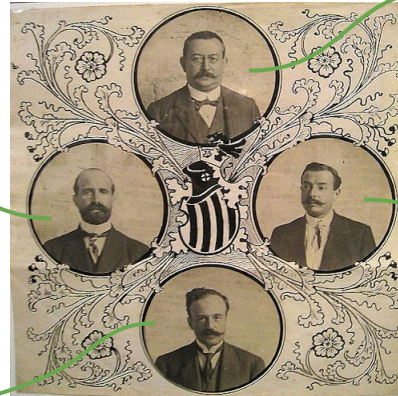
La Mancomunitat de Catalunya (1914)

La Mancomunitat és el **primer ens administratiu català des de 1714** i la principal concessió d'autogovern fins el 1931.

El **1911** Prat de la Riba proposa mancomunar les 4 diputacions catalanes.

Girona: Agustí Riera i Pau
(la Lliga Regionalista)

Tarragona: Antoni Estivill
Llorach (Partit Conservador)

Barcelona: Enric Prat de la Riba
(la Lliga Regionalista)

Lleida: Josep Gil Doria
(Partit Liberal)

OBJECTIUS

- Crear una infraestructura de **serveis públics** administratius per a potenciar el **desenvolupament econòmic**.
- **Projecte cultural i educatiu** basat en la formació professional i tècnica.

PROCÉS DE FORMACIÓ de la MANCOMUNITAT

1911

La Diputació de Barcelona (presidida per **Enric Prat de la Riba**) aprova la declaració per mancomunar les atribucions de les quatre diputacions catalanes i es presenta a Canalejas.

1912

Canalejas presenta un Projecte de Llei sobre les Mancomunitats. Assassinat de **Canalejas** i bloqueig de la Llei al Senat. Forta oposició per part dels conservadors i de la premsa de Madrid que ho titllen de "separatista".

6 d'abril de 1914

Constitució de la Mancomunitat de Catalunya.

1914

Campanya de protesta dels partits catalanistes fins que **Dato** publica un decret on s'aprova la Llei de Mancomunitats amb fins exclusivament administratius.

La Lliga aconsegueix que el govern de Dato trenqui les resistències al Senat.

FITES DE LA MANCOMUNITAT

1r OBJECTIU: Infraestructura de serveis públics

MODERNITZACIÓ D'INFRAESTRUCTURES

Pla de millora de la **xarxa viària** (carreteres, ferrocarrils, camins) i del **sistema postal i telefònic**.

PLA D'ACCIÓ AGRÀRIA

Modernització de les formes de producció al camp i **augment de la productivitat** agrària i ramadera.

Per això es creen **escoles de tècnics agraris** mitjans i superiors, camps

d'experimentació de correus, granges model, cursets, serveis d'assistència tècnica i d'avisos metereològics i fomenta el **cooperativisme agrari**.

2n OBJECTIU: Projecte cultural i educatiu

REAFIRMACIÓ DE LA LLENGUA I LA CULTURA

Es crea l'Institut d'Estudis Catalans, el Consell d'Investigació Pedagògica, la Biblioteca de Catalunya, les Escoles d'estiu, l'Escola de funcionaris de l'administració local (per millorar la capacitat dels futurs funcionaris), l'Escola Montessori (renovació pedagògica), l'Escola de Comerç, les biblioteques populars, l'Escola Normal per a mestres, etc.

S'inicia la **unificació ortogràfica** (Pompeu Fabra)

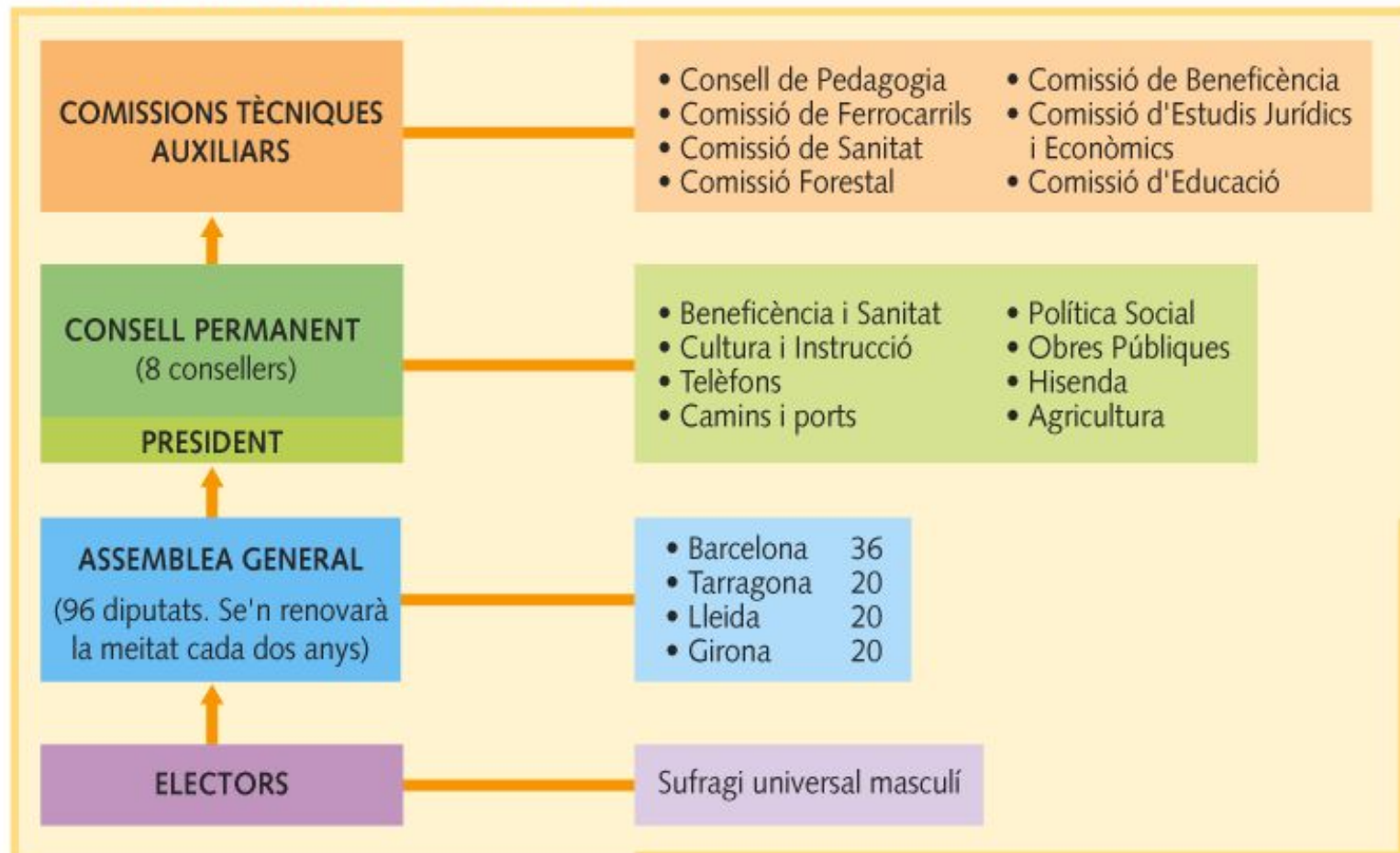
CREACIÓ DE NOVES INSTITUCIONS EDUCATIVES

S'impulsa l'**Escola Industrial** i la **Universitat Industrial de Barcelona** per millorar la formació dels quadres tècnics i **diversificar la indústria catalana**, deixant enrere el monoconreu del tèxtil.

Institucions exemplars que potenciaven la diversificació professional i la creació de quadres tècnics (mitjans i superiors) per a la indústria i el comerç.

LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

ELS PRESIDENTS de la MANCOMUNITAT

1914-1917

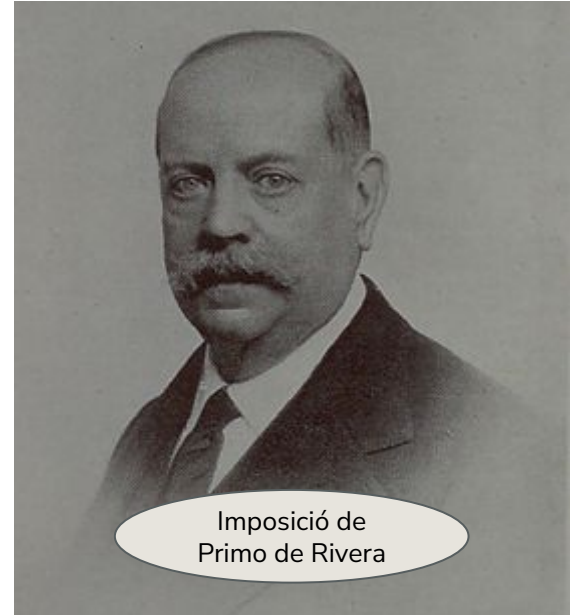
ENRIC PRAT DE LA RIBA
Primer president de la Mancomunitat
(la Lliga Regionalista)

1917-1923

JOSEP PUIG I CADAFALCH
Segon president de la Mancomunitat
(la Lliga Regionalista)

1924-1925

ALFONS SALA I ARGEMÍ
Tercer president de la Mancomunitat
(Unión Monárquica Nacional)

La Mancomunitat de Catalunya va ser **dissolta el 1925** per la dictadura de Primo de Rivera.

Campanya per l'Autonomia (1918)

TRIPLE CRISI DE 1917

Assemblea de parlamentaris (Cambó)

La campanya a favor de l'estatut de 1918-1919

- L'experiència de la Mancomunitat donà ales al catalanisme per a exigir una autèntica autonomia. Aprofitant la crisi política del règim de la Restauració, a partir de 1918 s'inicià una campanya a favor d'un estatut. La **Mancomunitat redactà un estatut** que, després d'algunes modificacions, fou aprovat pel 98% dels ajuntaments de Catalunya.

Projecte rebutjat a les Corts espanyoles

Intensa campanya anticatalanista a la premsa

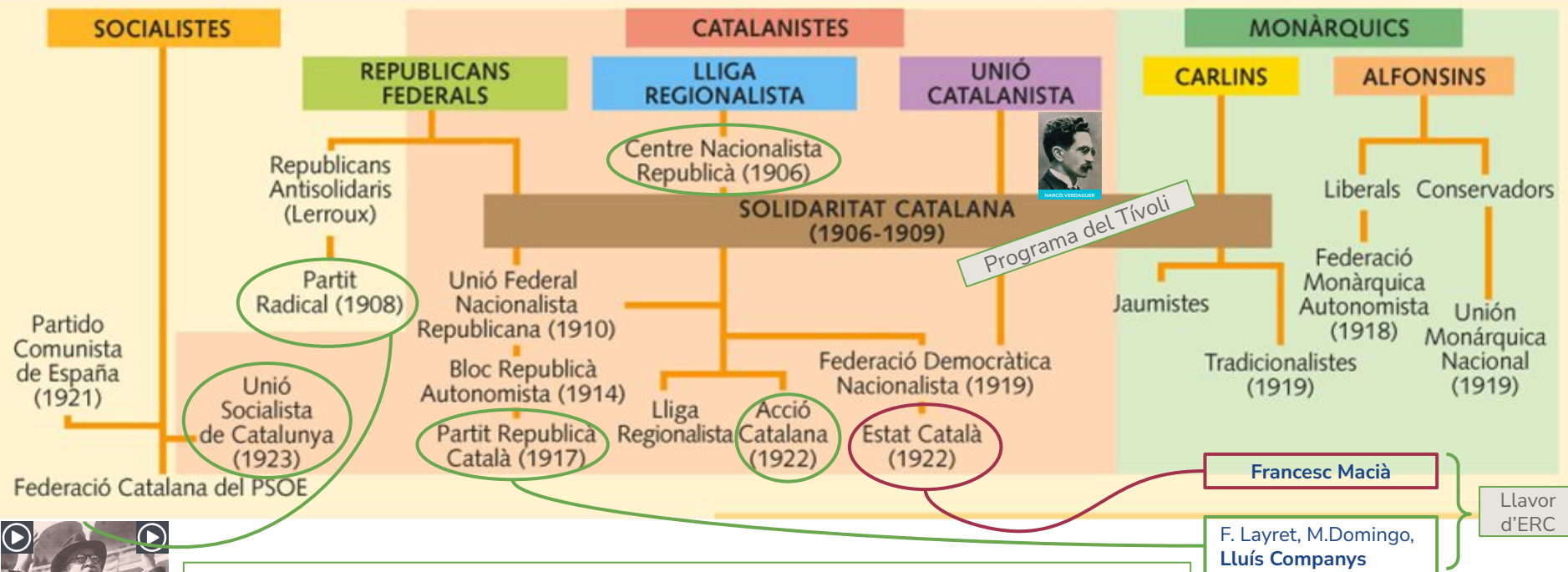

S'intensifiquen les mobilitzacions a Catalunya a favor de l'estatut

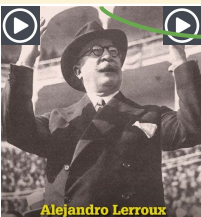
El fracàs en aconseguir l'aprovació d'aquest estatut suposà una radicalització de molts sectors del catalanisme. Els sectors més d'esquerrers, que durant anys havien estat eclipsats pel poder de la Lliga, començaren a organitzar-se. D'altra banda, **començà a configurar-se un primer independentisme organitzat.**

Els partits polítics a Catalunya (1920-1923)

- Lerroux s'establí a Barcelona i de seguida va ser molt popular
- Oratòria encesa, demagògica, imprecisa, suscitava entusiasme entre les classes populars
- Llenguatge d'esquerrers i molt **anticlerical i anticatalà** (ho identificava amb la burgesia)

ACCIONS DIRECTES D'ESTAT CATALÀ

Primer partit independentista (Francesc Macià). Amb el cop d'estat passen a la **clandestinitat**. Els dirigents d'Estat Català consideraven que s'havia esgotat la via electoral i que, davant la dictadura, només quedava la via de la **insurrecció armada**.

Complot del Garraf (1925)

Intent d'assassinat **al rei Alfons XIII** en una visita a Barcelona. L'objectiu era fer volar el tren reial en un dels túnels del Garraf. L'acció fracassà i va acabar amb la detenció dels integrants de l'escamot. La dictadura va perdre els nervis i va reforçar la seva política anticatalanista que va arribar a la **dissolució de l'Orfeó Català** i la **clausura del camp del Barça**. Els dirigents a l'exili comencen a dissenyar una **insurrecció popular armada**. Es busquen suports externs (URSS, catalans residents a Sud-Amèrica).

Complot de Prats de Molló (1926)

Estat Català concentra 300 escamots a França. Vol fer una **invasió de Catalunya des de Prats de Molló**. Macià, havia estat coronel de l'exèrcit espanyol, sabia que era un pla militarment utòpic, destinat només a la propaganda. La policia va desmantellar tota l'operació la nit abans.

El **procés judicial contra Francesc Macià** a París va obtenir ressò internacional i li va valdre les simpaties de molts catalans que, independentistes o no, simplement estaven en contra de la dictadura de Primo de Rivera. Això li va facilitar la presidència de la Generalitat el 1931.

FONTS HISTORIQUES

PAU 2010-2025

Memorial de Greuges del 1885

No tenim, Senyor, la pretensió de debilitar, i encara menys d'atacar, la gloriosa unitat de la pàtria espanyola; ans al contrari, volem enfortir-la i consolidar-la; però entenem que per a aconseguir-ho no és bon camí ofegar i destruir la vida regional per a substituir-la per la del centre, sinó que creiem que és convenient, alhora que just, donar expansió, desenvolupament i vida espontània i lliure a les diverses províncies d'Espanya per tal que d'arreu de la Península surti la glòria i la grandesa de la nació espanyola.

[...]

Ho desitgem no sols per a Catalunya, sinó per a totes les províncies d'Espanya; i si parlem en nom de Catalunya és perquè som catalans i perquè en aquests moments sentim com mai els mals que ens causa el centralisme.

Senyor: hom ens arrabassà el nostre sistema administratiu, que avui dia les nacions cultes d'Europa consideren bo i imiten, per a substituir-lo de primer pel sistema castellà, i avui dia per una còpia imperfecta i viciosa del sistema francès.

Només podem fer servir la nostra llengua a casa nostra i en converses familiars; desterrada de les escoles, ho ha estat després de la contractació pública i també dels tribunals, on sovint, i per molt il·lustrats que siguin, ni els jutges entenen els testimonis i processats, ni aquests entenen els jutges.

[...]

FONT: Memorial de Greuges, lliurat al rei Alfons XII, a Madrid, el 10 de març de 1885.

PAU Setembre 2023, Juny 2021, Setembre 2019, Juny 2015, Setembre 2011

Memòria en defensa dels interessos morals i materials de Catalunya presentada a Alfons XII (Memorial de Greuges)

Senyor: Cap Comissió no es deu haver presentat mai davant V. M. més commoguda que la que en aquest moment [...] suplica que V. M. es digni a fixar l'atenció en les desgràcies que sobre el nostre país ha anat acumulant la política centralista i unificadora dels partits [...].

El que nosaltres volem, Senyor, és que a Espanya s'implanti un sistema regional adequat a les seves condicions actuals [...]. Ho desitgem no només per a Catalunya, sinó per a totes les províncies d'Espanya [...].

Senyor, se'ns arrabassà el nostre sistema administratiu que avui troben bo i imiten nacions cultes d'Europa, per a ser substituït de primer pel sistema castellà, i avui per una còpia imperfecta i viciosa del sistema francès.

Només podem usar la nostra llengua a les nostres llars i en converses familiars: desterrada de les escoles, ho ha estat més tard de la contractació pública i també dels tribunals, en els quals moltes vegades, i per molt il·lustrats que siguin, ni els jutges entenen els testimonis i processats, ni aquests entenen els jutges.

I com si amb tot això no n'hi hagués prou, fa temps que s'amenaça, i avui s'intenta destruir amb obstinació, o si més no adulterar, el nostre dret civil, base indeleble de la robusta i moral organització de la família catalana i de la nostra propietat que va augmentant i creixent a mesura que unes generacions succeeixen a altres generacions.

A força de treball i privacions de tota mena, els nostres industrials han creat una indústria espanyola que en quaranta anys ha progressat i ha assolit un nivell altíssim. Aquesta indústria està sent atacada d'arrel d'uns quants anys ençà, i darrerament ho ha estat i ho és per mitjà del tractat amb França i del projecte de *modus vivendi* amb Anglaterra.

FONT: Memorial de Greuges (10 març 1885)

PAU Juny 2010

El catalanisme

El programa del catalanisme en totes les seves manifestacions no pot ésser més que un: rompre les lligadures que tenen la nostra regió agarrotada i subjecta, substituint-les pels seus i dolços llaços d'afecte que la germanor fa néixer.

[...]

No tot el que és nostre és immillorable, ni estem gairebé en cap ram a l'altura que han atès la major part dels països cultes. I això ningú ha de reconèixer-ho ni proclamar-ho més alt que els que tenim a honra dir-nos catalanistes. L'endarreriment en què ens trobem; la degeneració del nostre caràcter; la debilitat de la nostra vida intel·lectual i moral són la legitimació del nostre catalanisme. Si no estiguéssim endarrerits, degenerats i dèbils, no tindríem cap necessitat de proposar-nos emprar mitjans extraordinaris i gairebé extrems per a avançar, regenerar-nos i enfortir-nos. [...] El sentiment catalanista ens diu que l'organització actual de l'Estat espanyol, siguin les que siguin la forma del seu govern i les institucions que el regeixin, no permetrà mai a les regions, en general, i a Catalunya, en particular, recobrar el lloc a què el deure les crida en el concert dels pobles avançats, i aspira a destruir aquella organització, suplint-la per una altra que es basi en fonaments no sols distints, sinó oposats als que avui la sostenen.

FONT: Valentí ALMIRALL. *Lo catalanisme*. Barcelona, 1886.

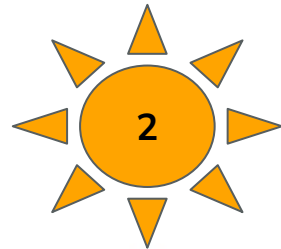
PAU Juny 2022, Juny 2019

Lo catalanisme

El programa del catalanisme en totes les seves manifestacions no pot ésser més que un: rompre les lligadures que tenen la nostra regió agarrotada i subjecta, substituint-les pels suaus i dolços llaços d'afecte que la germanor fa néixer [...]. No tot el nostre és immillorable ni estem gairebé en cap ram a l'altura que han atès la major part dels països cultes. I això ningú ha de reconèixer-ho i de proclamar-ho més alt que els que tenim a honra dir-nos catalanistes. L'endarreriment en què ens trobem; la degeneració del nostre caràcter; la debilitat de la nostra vida intel·lectual i moral són la legitimació del nostre catalanisme. Si no estiguéssim endarrerits, degenerats i dèbils no tindríem cap necessitat de proposar-nos emprar mitjans extraordinaris i gairebé extrems per avançar, regenerar-nos i enfortir-nos [...]. El sentiment catalanista ens diu que l'organització actual de l'Estat espanyol, siguin les que siguin la forma del seu govern i les institucions que el regeixin, no permetrà mai a les regions en general i a Catalunya en particular recobrar el lloc a què el deure les crida en el concert dels pobles avançats i aspira a destruir aquella organització suplint-la per una altra que es basi en fonaments no sols distints sinó oposats als que avui la sostenen.

FONT: Valentí ALMIRALL. *Lo catalanisme*, 1886.

PAU Juny 2011

Missatge a la reina regent

Desitgem que torni a posseir la nació catalana les seves Corts Generals lliures i independents, obertes pel cap de l'Estat [...], en les quals es votin els pressupostos de Catalunya i la quantitat amb què ha de contribuir el nostre país a les despeses generals d'Espanya.

Que Catalunya sigui senyora del govern interior de casa seva [...].

Que la llengua catalana sigui la llengua oficial a Catalunya per a totes les manifestacions de la vida d'aquest poble.

Que l'ensenyament a Catalunya es doni en llengua catalana [...].

Que els càrrecs de la nació catalana els nomenin els catalans mateixos, procurant que recaiguin en catalans els càrrecs polítics, els judicials, els administratius i els d'ensenyament.

FONT: Missatge a la reina regent (1888).

Essent l'esperit català essencialment cristià, com queda provat, resta ara considerar si la religió cristiana, essent la religió universal de la humanitat destinada a regnar en totes les races de l'humà llinatge, pot prendre el caràcter de regionalista, identificar-se amb una comarca, sense que ella hagi de sacrificar cap de sos elements; ans bé quedant aquests emparats per la mateixa religió. Per a qui pensa rectament i en virtut de les lleis fonamentals del discórrer humà, la cosa queda manifesta [...].

L'Església és regionalista perquè és eterna. Els organismes polítics, els Estats, es fan i desfan segons les circumstàncies, fins se'ls constitueix en congressos diplomàtics, per la qual cosa llur duració és sempre limitada, i, en desfer-se, reapareixen les antigues nacions, les unitats socials naturals formades, no en congressos, ni en dietes d'homes d'Estat, sinó en els eternals consells de la Providència divina. Per això ja la difusió evangèlica es féu no tenint en compte els Estats polítics, sinó les diverses gents o nacions.

FONT: JOSEP TORRAS I BAGES. *La tradició catalana: Estudi del valor ètic i racional del regionalisme català*. Vic, 1892.

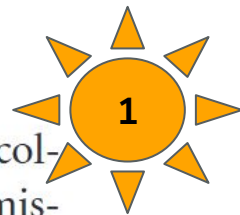

La tradició catalana

Ell [Déu] solament té poder de crear i restaurar els pobles [...]. Mes venint al cas particular del regionalisme, la raó i l'experiència ens demostraran que la religió ha d'ésser la restauradora, i que sens ella és impossible fer cosa de durada i sòlida. Havem fet notar la importància que el sentiment té en el regionalisme, de manera que, apagada aquella afecció de l'ànima, la regió per si mateixa es desvaneix. El sentiment de la naturalesa es troba també en l'amor regional; mes aquell cerca son complement natural en el pensament religiós, i en ell troba l'eficàcia pràctica per a arreglar la vida. Amem la vall en què nasquérem, la vila en què veiérem la primera llum, l'encontrada del nostre origen; mes aquesta amor quedarà vençuda per les magnificències del luxe i la seducció dels plaers, si dit sentiment d'amor al país nadiu no està consagrat per la religió.

FONT: Josep TORRAS I BAGES. *La tradició catalana: Estudi del valor ètic i racional del regionalisme català*. Barcelona: La Ilustración, 1892.

Missatge dels catalans a Jordi I, rei de Grècia

A vós, rei dels hellens, qui, no per la corona que us cenyiren, sinó perquè heu sabut escoltar lo bategar de l'ànima grega, sou símbol vivent de la terra hellènica, vos endrecen aquest missatge, en nom de la pàtria catalana, los qui per dret propi representen son esperit perquè tenen plena consciència de la seva personalitat nacional. [...]

Lo poble català va rebre dels hellens la iniciació en la cultura, per ells va existir Empúries, primer centre d'atracció que ha tingut la raça catalana, prou poderós per a sotmetre a la seva influència les regions més allunyades del nostre territori nacional. Però encara que no ens unissin lligams d'amistat i de parentiu [...], encara que Catalunya no us hagués enviat, per a mantenir la integritat de l'imperi grec, los mateixos guerrers que havien acabat l'empresa de la nostra independència [...]. Encara que ens recordéssim només de les estones en què ens hem tingut odi i que han caigut abraonats grecs i catalans en los camps de batalla, vos enviariem sempre els catalans d'avui lo testimoni de la nostra admiració i aplaudiríem, amb tota l'ànima, la vostra justíssima i heroica iniciativa a favor dels grecs de Creta.

FONT: Missatge a Sa Majestat Jordi I, rei dels hellens (març de 1897).

PAU Setembre 2012

Bases de Manresa

PODER CENTRAL

Base primera. [...] Vindran a càrrec del Poder central:

a) Les relacions internacionals.

b) L'exèrcit de mar i terra, les obres de defensa i l'ensenyança militar.

c) Les relacions econòmiques d'Espanya amb los demés països, i, en conseqüència, la fixació dels aranzels i lo ram d'Aduanes.

[...]

f) La formació del pressupost anyal de gastos que, en lo que no arribin les rendes d'Aduanes, deurà distribuir-se entre les regions a proporció de sa riquesa.

PODER REGIONAL

[...]

Base tercera. La llengua catalana serà l'única que, amb caràcter oficial, podrà usar-se a Catalunya i en les relacions d'aquesta regió amb lo Poder central.

Base quarta. Sols los catalans, ja ho sien de naixença, ja per virtut de naturalització, podran exercir a Catalunya càrrecs públics, fins tractant-se dels governatius i administratius que depenguin del Poder central. També deuran ésser exercits per catalans los càrrecs militars que comportin jurisdicció.

[...]

Base setena. Lo Poder legislatiu regional radicarà en les Corts catalanes, que deuran reunir-se tots los anys en època determinada, i en lloc diferent. Les Corts es formaran per sufragi de tots los caps de casa agrupats en classes fundades en lo treball manual, en la capacitat o en les carreres professionals i en la propietat, indústria i comerç, mitjançant la corresponent organització gremial en lo que possible sia.

FONT: UNIÓ CATALANISTA. *Bases per a la Constitució Regional Catalana*. Manresa, 1892.

PAU Juny 2022, Juliol 2020, Setembre 2018,
Setembre 2017, Setembre 2016

FONT: Unió Catalanista, 1900 i 1901.

Bases de la Unió Federal Nacionalista Republicana

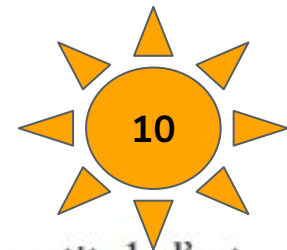

Base I. Els partits que formen actualment l'Esquerra catalana aproven aquestes i constitueixen una sola corporació política amb el nom d'Unió Federal Nacionalista Republicana. La Unió es proposa treballar pel reconeixement de la nacionalitat catalana amb tot el contingut de poders constitucionals que atribuïa en Pi i Margall a l'Estat regional en lo polític, en lo econòmic i en lo administratiu [...].

Base II. Sent ideal de la nova corporació la Unió federativa dins de l'Estat espanyol, condemna expressament tota aspiració separatista [...].

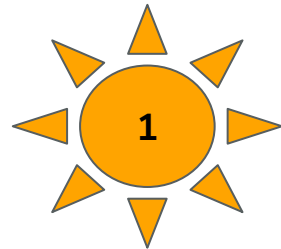
Base V. [...] La Unió Federal, continuant l'obra social d'en Pi i Margall, incorpora al seu credo el contingut d'aspiracions proletàries que hagin arribat a concretar-se en fórmules jurídiques, com ara la creació d'institucions públiques protectores del treballador, reforma de les lleis civils per la humanització del contracte de treball, assegurança de les classes proletàries quant als accidents, malalties, vellesa i atur forçós [...].

FONT: Bases de la Unió Federal Nacionalista Republicana (1 d'abril de 1910).

Si ésser pàtria, ésser nació, era tenir una llengua, una concepció jurídica, un sentit de l'art propis, si era tenir esperit, caràcter, pensament nacionals, l'existència de la nació o de la pàtria era un fet natural com l'existència de l'home, independent dels drets que li fossin reconeguts. L'esclau romà era home, encara que per les lleis del seu temps fos una cosa en mans d'un altre home, de l'home oficial que les lleis reconeixien. La nació era nació encara que les lleis la tinguessin subjecta, com l'esclau romà, a una altra nació, a la nació oficial, a la nació privilegiada. L'home era home encara que per la llei no ho fos; la nació és nació encara que per llei no ho sigui. [...] Essent la nacionalitat una unitat de cultura, una ànima colectiva, amb un sentir, un pensar i un voler propis, cada nacionalitat ha de tenir la facultat d'acomodar la seva conducta colectiva, això és, la seva política, el seu sentiment de les coses, al seu seny, al seu franc voler. Cada nacionalitat ha de tenir el seu Estat. [...] Conseqüència de la doctrina aquí exposada és la reivindicació d'un Estat català en unió federativa amb els Estats de les altres nacionalitats d'Espanya.

FONT: ENRIC PRAT DE LA RIBA. *La nacionalitat catalana*. Barcelona, 1906.

Solidaritat Catalana

Davant de l'amenaça d'una violació legislativa del dret públic modern [...], dels drets constitucionals, perpetrada a Barcelona, va despertar-se en l'ànima catalana un moviment de protesta determinant d'un estat d'unitat efectiva de la consciència del nostre poble; tal fou, a la primeria, la Solidaritat Catalana.

Mes la virtualitat poderosa d'aquesta suprema, integral, coordinació de forces collectives va illuminar amb viu esclat de revelació inesperada els qui només com a defensa de la justícia l'havien concebuda, de manifestació contra l'hostilitat a un projecte de llei, el de les jurisdiccions, va enlairar-se, per la transfusió entusiasta de l'ideal i de la voluntat dels uns ciutadans als altres, la integració sentimental de l'aspiració de Catalunya a redimir-se i regenerar-se.

FONT: Solidaritat Catalana. Programa del Tívoli, 14 d'abril de 1907.

Mancomunitat de Catalunya

Article 1. Les províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, acollint-se al Reial decret de 18 de desembre de 1913, s'uneixen indefinidament per constituir la Mancomunitat catalana [...].

Article 2. Seran competència de la Mancomunitat tots els serveis i totes les funcions que la legislació provincial vigent permet establir i exercitar a les diputacions provincials. [...] Així mateix, seran de competència de la Mancomunitat i són, per tant, traspassats a la mateixa, els següents serveis de les diputacions mancomunades:

1. Construcció de carreteres dels actuals plans provincials [...].

6. Els serveis que amb posterioritat a la constitució de la Mancomunitat una o més diputacions acordin traspasar a la Mancomunitat [...].

Article 4. La Mancomunitat serà representada pel president i governada per una Junta o Assemblea deliberant i un Consell permanent.

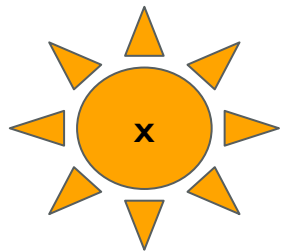
FONT: Estatut de la Mancomunitat de Catalunya, aprovat per les quatre diputacions provincials catalanes (9 gener 1914).

Supressió de la Mancomunitat de Catalunya

En aplicación de lo dispuesto en esta ley, queda sin vigor el Estatuto de la Mancomunidad de las provincias de Barcelona, Gerona, Lérida y Tarragona aprobado por Real Decreto de 26 de marzo de 1914.

Los servicios que actualmente están a cargo de la referida Mancomunidad serán regidos hasta el 30 de junio próximo por el actual Consejo Permanente de la Mancomunidad [...]. Antes del 15 de abril próximo, las Diputaciones de Barcelona, Gerona, Lérida y Tarragona acordarán, separadamente y en sesión extraordinaria convocada a este exclusivo objeto, el régimen en que a partir del entrante año económico haya de ajustarse la gestión y administración de los servicios provinciales traspasados a la Mancomunidad, determinando en su caso si han de continuar coordinados algunos y cuáles sean éstos [...].

FONT: Reial decret publicat a *La Gaceta de Madrid* (nom antic del *Boletín Oficial del Estado*), el 20 de març de 1925.

Ex 2.

Termes
històrics

Selectivitat 2025

TERMES HISTÒRICS CATALANISME POLÍTIC

Anselm Clavé, Atemptat al Liceu, Atemptat Carrer Canvis Nous, Bases de Manresa, Bonaventura Carles Aribau, Bullangues, Cambó, Campanya en defensa codi civil, Candidatura 4 presidents, Centre Català, Centre nacional català, Congrés catalanista, Cut-Cut, Diari Català, Federalisme, Fets Cu-Cut!, Guimerà, Jocs Florals, Llei de Mancomunitats, Llei jurisdiccions, Lliga catalanista, Lliga de Catalunya, Lliga Regionalista, Mancomunitat, Memorial de Greuges, Missatge Reina Regent, Oda a la pàtria, Pacte federal Tortosa, Partit Republicà català, Pi i Margall, Prat de la Riba, Programa del Tívoli, Renaixença, Solidaritat Catalana, Tancament de caixes, Torras i Bages, Tradició catalana, Unió Catalanista, Valentí Almirall, Veu de Montserrat, Vigatanisme.

Context històric: Heu estat corresponsal de la premsa francesa a Barcelona al llarg de les primeres dècades del segle xx i heu de redactar un article sobre el creixement del catalanisme polític en aquest període. Responen a les qüestions següents triant la resposta que s'ajusti més bé al que escriuríeu.

- 4.6.** Els líders principals de la Lliga Regionalista van ser
- a)* Francesc Macià i Enric Prat de la Riba.
 - b)* Francesc Cambó i Anselm Clavé.
 - c)* Francesc Cambó i Lluís Companys.
 - d)* Enric Prat de la Riba i Francesc Cambó.
- 4.7.** La coalició Solidaritat Catalana va aplegar, entre altres, els partits següents:
- a)* la Lliga Regionalista, el Partit Liberal dinàstic i els carlins.
 - b)* la Lliga Regionalista, el Partit Conservador i els federals.
 - c)* la Lliga Regionalista, els carlins i els lerrouxistes.
 - d)* la Lliga Regionalista, el Centre Nacionalista Republicà i els carlins.

4.8. La Mancomunitat de Catalunya va existir entre

- a)** el 1910 i el 1925.
- b)** el 1914 i el 1925.
- c)** el 1910 i el 1923.
- d)** el 1914 i el 1931.

4.9. Els dirigents principals d'Esquerra Republicana de Catalunya van morir en les circumstàncies següents:

- a)** Francesc Macià a Prats de Molló i Lluís Companys a l'exili.
- b)** Francesc Macià de mort natural i Lluís Companys afusellat.
- c)** Lluís Companys de mort natural i Francesc Macià afusellat.
- d)** Francesc Macià i Lluís Companys van ser afusellats.

4.10. L'Estatut d'autonomia que va ser aprovat a les Corts republicanes el 1932, pel que fa a les llengües,

- a)** va establir el català i el castellà com a llengües oficials a Catalunya.
- b)** va establir el castellà com a llengua pública i el català com a llengua pròpia de l'àmbit privat.
- c)** va declarar el català com a única llengua oficial.
- d)** va negar l'oficialitat del català.

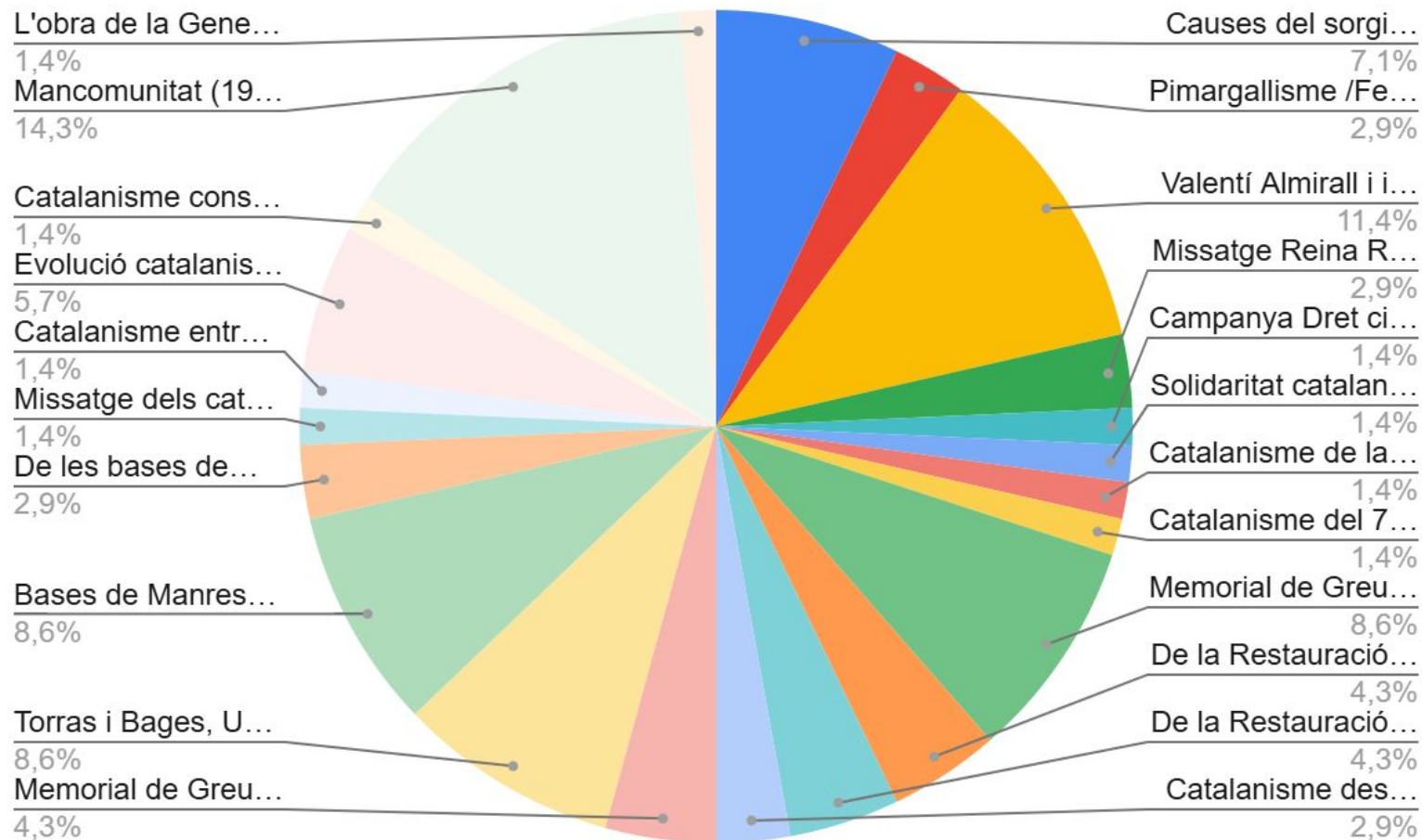
Context històric: Formeu part de la redacció d'un periòdic a la Catalunya de la Restauració borbònica. Responen a les qüestions següents triant la resposta que s'ajusti més bé al que escriuríeu.

- 4.1.** El detonant inicial de la Setmana Tràgica a Catalunya va ser
- a)* la crisi econòmica derivada de la Primera Guerra Mundial.
 - b)* la repressió patronal.
 - c)* l'enviament de soldats reservistes a la Guerra de Melilla.
 - d)* el control de l'Església catòlica.
- 4.2.** La Llei de jurisdiccions del 1906 va significar per a Catalunya
- a)* la creació d'una jurisdicció pròpia per a Catalunya.
 - b)* la possibilitat de mantenir el dret civil català.
 - c)* l'establiment d'una jurisdicció militar per a perseguir actes contraris a les institucions i els símbols de l'Estat.
 - d)* la creació d'un tribunal especial per a la persecució del naixent moviment obrer.

- 4.3. A banda dels partits dinàstics, les altres dues forces polítiques que tenien una forta presència social a la Catalunya de finals del segle XIX van ser
- a) els republicans federals i els carlins.
 - b) els integristes i els carlins.
 - c) els socialistes i els comunistes.
 - d) els krausistes i els republicans.
- 4.4. El primer president de la Mancomunitat de Catalunya va ser
- a) Francesc Cambó.
 - b) Enric Prat de la Riba.
 - c) Alfons Sala i Argemí.
 - d) Lluís Domènech i Montaner.
- 4.5. El 1926 Francesc Macià va intentar una operació militar coneguda com a
- a) *desembarcament de Palamós.*
 - b) *fets de Prats de Molló.*
 - c) *atemptat del Garraf.*
 - d) *fets de la Jonquera.*

ESTADÍSTIQUES 2010-2025

Causes del sorgiment del mov catalanista durant el sXIX	5
Pimargallisme /Federalisme	2
Valentí Almirall i inicis del catalanisme fins memorial, centre català, campanya dret civil	8
Missatge Reina Regent (1888)	2
2 grans corrents del cat. a la Restauració (TBages i Almirall)	
Campanya Dret civil català	1
Solidaritat catalana (programa del Tívoli), 1907	1
Catalanisme de la Restauració al Memorial, explicant memorial	1
Catalanisme del 75 al 98	1
Memorial de Greuges (1885)	6
De la Restauració al 1901 (corrents ideològics i/o fets principals)	3
De la Restauració a les Bases de Manresa (92)	3
Catalanisme des del Memorial fins el 1900-1901	2
Memorial de Greuges (85) i Bases de Manresa (92)	3
Torras i Bages, Unió Catalanista i Bases de Manresa	6
Bases de Manresa (1892) i/o Unió Catalanista	6
De les bases de Manresa al 1901	2
Missatge dels catalans al rei dels hel.lens (1897)	1
Catalanisme entre 1898 i la Mancomunitat (1914)	1
Evolució catalanisme entre 1901-1914/1911 (republicanisme, associacionisme obrer, Setmana Tràgica)	4
Catalanisme conservador i progressista	1
Mancomunitat (1914) i Prat de la Riba	10
L'obra de la Generalitat fins el 1936	1

Vídeos resum

1. CATALANISME CULTURAL

2. ELS INICIS DEL CATALANISME POLÍTIC

3. CATALANISME CONSERVADOR

4. CATALANISME POLÍTIC AL S.XX